

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Egyben: Negyedévre 3 korona.
 Évesre 12
 Félévesre: Negyedévre 5
 Évesre 20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyezmény ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Nemzeti munka.

— jan. 10.

Az évekig tartott bizonytalanság minden erőt megbénított, mely arra törekedett, hogy az országot az általános közgazdasági pangás veszedelmes válságából szerencsésen kiemelje.

Hiába valók voltak a nemes szándékok, a szép jelszavak tettek érelelésének, megvalósításának hosszú éveken át utjában állt az a bizonytalanság, mely lehetlenné tette a gazdasági kibontakozást.

Most végre megszűnt ez a kegyetlenül sujtó állapot. Széll Kálmán kormányzó ügyessége s páratlan szívós ragaszkodása az ország érdekében megállapított határozott irányelvekhez kiállotta a tűzpróbát és a nemzet javára diadalt aratott.

A képviselőházon lesz a sor, hogy Széll Kálmán becsületes munkáját, a kiegyezési javaslatokat elfogulatlan és igazságos bírálat tárgyává tegye. A képviselőház tegnap

ujból összeült és megkezdte munkálkodását. Semmit sem óhajtunk forróbban annál, hogy ez a munkálkodás valóban munkásság legyen. Ne szótecsérlés, ne időpazarlás, ne pártoskodó hadakozás, hanem igazi munka, melyre a nemzetnek felette nagy szüksége van.

A kiegyezési javaslatokat igenis bírálja meg a képviselőház higgadtan, őszintén és becsületesen; de az ország égető közgazdasági érdekeit az istenért valahogyan politikai és pártpolitikai szempontokkal össze ne zavarja.

Magyarországnak, a magyar nemzetnek mindenek felett a közgazdasági pangás megszüntetésére van szüksége. Nem kellenek tehát tüzes szónoklatok, nemzeti színű szent zászlónkat rázogató politikai hősködések, legkevésbé keilének pedig pártmérkőzések. A nemzet életérdeke azt kívánja, hogy a képviselőház munkássága példás buzgalmu legyen az elintézésre megérett gazdasági és közigazgatási kérdések böles, nemzeti szellemü,

józan és igazságos irányu megoldásában.

Anyag a munkára van bőven. A közvélemény várakozással néz a képviselőházra s a nemzet elsőrangú érdekei követelik, hogy a tisztességes törvényhozói munkásságot se műviharok ne zavarják, se álhazafiaskodás megakadályozni ne merészelje.

Az országgyűlésnek ez az ülésszaka nevezetessé válhatik az ország politikai történetében és méltóvá teheti magát a nemzet elismerésére, ha teljes lelkesedéssel lát dologhoz.

A nemzet megerősítése gazdasági és közigazgatási téren: ez legyen a jelszó. Nemzeti célokat csak becsületesen kormányzott és jólétben élő ország érhet el. A ki tehát nemzeti célokért hevül, az nem rázza a kötekedés buzogányát, sem a pártérdekek duhaj sarkantyupengésével nem iparkodik magára terelni a figyelmet, hanem dolgozni fog és hozzájárul ahhoz a dicső munkához, mely a nemzetet gazda-

Téli vadászat.

(Vége jó, minden jó!)

Irta: *Hódy Lajos.*

Vármegye szerte híres volt Nagy József uram a vendégszeretetéről, na meg a téli vadászatairól is. Ha vendégkocsi járt be az udvarra, kifogták a lovakat s éppen úgy bekötötték az istállóba, mintha csak a házigazdáé lettek volna; a kocsis megkapta a maga porcióját ételben-italban, sőt még jóféle pajtában szárított „kospallagi“ dohányka is került pipájába. A vendég meg úgy érezte magát, akárcsak odahaza, vagy még annál is jobban! Tejbe, vajba fűrésztötték, jó puha ágyat vetettek neki, aztán ha hazamenetelről kezdett beszélni, hát bizony jó szokás szerint kiszedték a kosikereket . . .

Messze földön ismerték a Nagy Józsefné asszonyom sültét-főztét, amiben a szépséges házikisasszonynak is volt egy kis része. Ugy sem tudták hét vár-

megyében sem elkészíteni a nyulat szósz nélkül, csak zsirávált tejföllel — mint Nagynéknál. A hozzá való nyulat persze a házigazda és vendégei szerezték be puskaesővel.

Egyik januári napon különösen kedves vendég érkezett a Nagyék uri házába. N—y Zsiga, egy dallás, napbarnított arcu hajós-kapitány Budapestről. Józsi bácsi kedveskedni akarván a szívesen látott vendégnek, délután befogott a kis vadászkozsiba, fölrakták a puskákat, tölténytáskát s egyéb hozzávalókat s kimentek nyulat lőni. Megelőző éjjel friss hó esett, így aztán nem esoda, ha hamarosan puska végre került egynéhány tapsifüles, amelyiknek a vacskát elárulta a friss hóban látható nyom.

Hazafelé tartottak, a mikor az uton valamitől megriadtak a lovak s vitték, ragadták örült vágatással a könnyű kis kocsi. — A kocsis nem volt képes megfékezni a tüzes állatokat, mind a hár-

man belekapaszkodtak a gyeplősárba, de hasztalan. Végre Józsi bácsi rákiált a kocsisra: „Fordítsd neki a háznak!” — Épp akkor értek az udvarra.

A lovak neki mentek egy eperfának, s egyik jobbról, másik balról toporzékolt, középen pedig bánatosan hajladozott a közrefogott eperfa . . . a kocsis félrebillent, mindnyájan kiestek, közülök a hajóskapitány oly szerencsétlenül bukot egy téglarakásra, hogy arcáról, kezéről mind lejtött a bőr, több helyen zúzódást szenvedett, úgy hogy felkelni sem tudott.

Nagy volt az ijedelem, de feltalálta magát a ház derék urnője és a cselédek segítségével bevitte ágyba fektette a sebesült vendéget. — Lóhalálában küldték a doktort, aki megérkezve, megvizsgálta N—y Zsigát s megnyugtatta a háziakat hogy nagyobb baj nem történt, de pár hétig feküdnie kell.

A leggondosabb ápolásban részesült a rosszul járt vadász, s a házikisasszony

sági és közigazgatási biztosítékokkal siet fölfegyverezni.

Ebben az irányban fakad az áldás és a dicsőség!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, jan. 9.

A kiegyezés kérdése s illetve az a remény, hogy Széll Kálmán miniszterelnököt a függetlenségi párt ma nyilatkozatra bírja, nagy számban hozta össze a képviselőket. Már jóval tíz óra előtt rendkívül élénk, eleven volt a folyosó, jobbról-balról hangos üdvözlések voltak hallhatók, az újévi jókívánságok még most is felhangzottak, de rögtön a kiegyezésre került a társalgás.

A beavatottak azonban már ekkor tudták, hogy a miniszterelnök érdemlegesen ma sem nyilatkozik, mert ezt nem is teheti mindaddig, a míg a szerződés aláírva nincs. Egyelőre tehát a várakozás álláspontjára kellett helyezkedni. — Ezt tette Csávolszky is, a ki Kossuth mellett szintén fel akart a napirend előtt szólni, de aztán elállt a szótól.

Annál nagyobb figyelmet keltett ma Kossuth felszólalása. A körülötte ülő párt, — amint mondani szokta — ugyan csak biztatta.

A miniszterelnök aztán kijelentette hogy csak a jövőhéten a mikor a kiegyezést benyújtja, fog nyilatkozni.

Ez éppenséggel nem tetszette a szélbalnak és különösen a lármásabb elemeknek, mert folytonos zajongással fo-

gadták az egyes kijelentéseket. Az így keletkezett élénk jelenetek rendkívül tetszettek a karzatnak, a mely úgy látszik, vihart sejtett és a zsufozásig megtelt ma is. Vihar azonban nem volt, sőt szép esendben ért véget a kiegyezési vita.

Ezután a bevándorlási javaslatot tárgyalták.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác és Wlassics Gyula.

Elnök megnyitja az ülést és meleg szavakban emlékezik meg Major Ferenc és Dégen Gusztáv haláláról. Emléküket jegyzőkönyvileg megőrökítik. — Bejelenti hogy Ivanovics Istvánt képviselővé választották és Szatmári Mórt végleg igazoltnak képviselőnek jelenti ki. Bemutatja a miniszterelnök átiratát, a mely szerint a király köszönetét fejezte ki az újévi kívánságokért. Végül a kérvényeket mutatta be.

Lukács László pénzügyminiszter benyújtja a cukor kontingentálásáról, a vámvonalon szállított dohány és dohánygyártmányokról szóló törvényjavaslatokat és egy jelentést Pécs sz. kir. város rendkívüli házadómentességéről.

A kiegyezés.

A napirend előtt

Kossuth Ferenc felvilágosítást kér a miniszterelnöktől a kiegyezés felől. Nemcsak pártja, de az ország nevében is követeli a nyílt választ, mert nem titkos dolgokról, hanem az ország dolgairól van szó.

A titoktartás különben sem egyeztethető össze a felelős miniszteri állással De e titkolódzás gyanút is kelt, mert csak ott titkolóznak, ahol valami káros és hátrányos dologról van szó, a hasznos és előnyös dolgokat nem titkolják. Az ország többsége az önálló vámterületet

kívánja, a miniszterelnök mégis az utolsó percig azon fáradozott, hogy az önálló vámterület kiküszöbölésével a vámközösséget tartsa fenn. Ezt páratlan jelenségnek tartja. Szerinte Széllnek addig nem lett volna szabad Körberrel tárgyalni sem, míg a reischrath elé nem terjesztették a Bánffy-Badeni kiegyezést. — Az osztrák kormány semmiféle kötelességét sem teljesítette. Miután a Körber kormány nem respektálta elődjének, Badeninak az aláírását, senki sem respektálhatja a Körber aláírását sem. (Élénk tetszés.) — A Körber aláírása annyit sem ér, mint az a tinta, a melyet rá pazaroltak. (Tetszés.)

Ha a tuloldal elfogadja is Körber aláírását alapul a tárgyalásra, előre is kijelentheti, hogy kemény küzdelme lesz a függetlenségi párttal. (Helyeslés a szélbalon.)

Magyarország a jövőben is ki lesz szolgáltatva ipari, sőt gazdasági tekintetben is Ausztria kegyeinek, felsorolja a N. fr. Presse ismert cikkében felhozott engedményeket, a melyeket állítólag a magyar kormány tett Ausztriának. Kérdi igaz-e ez? Sürgős felvilágosítást kér. (Helyeslés a szélbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök mindenekelőtt kijelenti hogy egy tárgyalás alatt lévő ügyről soha senki sem szokott nyilatkozni és a míg a kiegyezést tárgyalták addig sem tartotta helyesnek ő sem a nyilatkozást. (Nagy zaj a szélbalon.)

Nem kell őt nyilatkozatra felszólítani ő tudja kötelességét. (Zaj a szélbalon.)

Kubik Béla Nem tudja. (Folytonos zaj.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Akkor fog nyilatkozni, a mikor a kiegyezést Ausztriában és itt is beterjesztik. Ez pedig a jövő héten meg lesz és akkor a kiegyezés minden részletéről nyilatkozik. (Zaj a szélbalon.)

Nem érti a tuloldal türelmetlenségét: hiszen nincs megkötve még az ország keze, hiszen a kiegyezés még benyújtva sincs, még kevésbé van elfogadva, tehát

eleinte részvétből, később már őszinte vonzalom alapján eserélgette a borogatósokat a zuzott homlokon. — Egy hónapi ottlét után senki sem csodálkozott rajta, hogy a fölépült beteg megkérte a szépséges házikisasszony kezét!

Farsang után a lakodalmat is megtartották és a fiatalok valahányszor az eperfa mellett elmentek, mindig hálás pillantásokkal simogatták végig . . .

Hulló levelek.

A Szabadság számára írta: Nagy Mihály.

A keskeny, kis erdei ösvényen — melyen a falusi értelimség nagy előszeretettel szokta esti sétáit megtenni — vidám társaság halad mind beljebb-beljebb az erdőbe a séták végpontja felé, a kristálytisza vizü patakhoz.

Édekes ez az kis szeszélyes patak. Tulajdonképen még pataknak is csak némi nagyozással nevezhető, hiszen víz jó formán csak akkor van benne, mikor a hó-lé megdagasztja, máskor s forró nyár derekán csak épen hogy ki nem szárad. Es mégis mindenki pataknak

hívja és mégis Barkócon mindenki odamegy sétálni és sétája után mégis mindenki annak partjára telepszik pár pernyi pihenőre.

De hát miért?!

— Jaj! Története van annak! — modja a barkóci ember.

Es hát igaza is van!

Annak a kis pataknak van akkora története, hogy vetekedik a nagy büszke folyók történetével.

Azért is olyan különös ez a kis patak.

Pedig hát a történet elég közönséges. A férfi és a leány szerelmesek voltak . . . de a leány kiábrándult . . . a férfi nem . . . sőt olyan meggondolatlan volt, hogy neki ment annak a pataknak télvíz idején akkor, amikor az nagy . . . nagyon nagy volt . . . és a habok össze-csaptak feje fölött . . . hát biz ez mindennapi s elég közönséges dolog s a kíváncsiaknak, akik sokat akarnak tudni vékony kis történet . . . de annak a barkóci együgyü embernek nagy dolog s olyan sokat mondó szem-hunyorgatásokkal beszéli el egy-egy oda tévedt idegenek, mintha legalább is legféltebb titkait fedezné fel.

A társaság egy percre abba hagyta a beszélgetést. Olyan különösen hatott

mindenkire az a kis patak, most az ősz kellős közepén, mikor hervadt, sárga fa levéllel volt telis-teles s alig látszott a kis patak vizéből valamit, csak néhány helyen csillámlott fel egy tenyérnyi hely.

És a kis patakat így ezer, meg ezer fakó levéllel takartam a szép Szenthe Ella is érdekesnek találta.

— Mondja csak Béla! — nem fáj magának ez a kép, a természet e lassu sorvadása . . . halála . . . ?

Láng ajkáról halált hallani . . . különösebb ellentétet, gondolni sem lehet. Talán olyan mint ha egy ürge kis pacsirta gyászdalát énekelne?!

— Halál?! Hja Ella! fájni fáj, tudja, de nem is ezeket az ostoba hulló leveleket sajnálom én, hanem inkább, azt, hogy ezzel együtt az én reményem is lassanként szétoszlik, elszáll . . .

— Hagyja! maga mindig érzélgős, — Ugyan, hát ma is ki érzélgősebb? maga kezdte emlegetni a halált . . .

— Na jó! . . . hát szétoszlanak elszállnak reményei! . . . Ugyan Béla hányszor mondtam már magának, hogy szeretem, de . . .

— De! ? igen ez fáj nekem! S maga ezt a két kis nyomorult betűt úgy

a törvényhozás ítélete előtt áll. Mihelyt a szerződés alá lesz írva, azonnal megbirálás alá terjeszti, furesának találja, hogy a mikor ő az 1899 XXX. t.-cikk követelményeinek megfelelőleg köteleességét teljesíti a kiegyezési tárgyalások mielőbbi befejezése iránt, akkor őt ezért szemrehányással illetik. A kormány nem titkolódzik! (Zaj a szélbalon.)

Kubik Béla: Csak bujkál!

Szell Kálmán miniszterelnök: Az ilyen közbeszólások nem hozzák őt ki a sodrából. (Élénk helyeslés.) Micsoda bujkálásról beszél Kubik? Soha sem bujkált semmi és senki elől. (Élénk helyeslés.) Ő Kossuthnak nem tesz szemrehányást, holott idegen lapok megcáfolt közleménye alapján vádolta őt. Hogy ép az utolsó napon fejezték be a tárgyalást...

Krasznay; Komédia.

Szell miniszterelnök: Aki komédiáról beszél, nem tudja, hogy mit beszél! (Zajos helyeslés jobbról, zaj balról.) Azért tárgyalt mindvégig, mert megakart menteni az országot egy kínos bizonytalanságtól. (Helyeslés.) Ha a tárgyalás eredménytelen volna rátért volna a külön gazdasági berendezés terére. (Nagy zaj a szélbalon. Kubik egyre kiáltoz: Utólagos kifogás!)

Elnök: Kubikot rendreutasítja. (Zajos helyeslés jobbról.)

Szell Kálmán miniszterelnök: Ő és miniszter társai, a magyar kormány mindent elkövetett az ország érdekeinek megóvására. Mihelyt aláírt szerződésről számolhat be, mi a legközelebbi napokban megtörténik, azonnal részletesen és mindenre kiterjeszkedve fog nyilatkozni a kiegyezésről. De egy szerződésről, a mely még aláírva sincs, nem igazságos és nem is illő nyilatkozni, vagy nyilatkozatot kérni. (Élénk helyeslés jobbról.)

A képviselőház ezután harmadszori olvasásban is elfogadta az inségmunkáról szóló törvényjavaslatot.

A bevándorlási javaslat.

Elnök felszólítja az előadót, hogy szólaljon fel a külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról szóló javaslatához.

tudja emlegetni... és lássa ez az én halálom...

Menjen! Ebben a percben maga olyan mint az a sárga levél... olyan sápadt...

A fiatal ember ellhallgatott, nem szólt többet csak nézte hosszan azt a lányt, aki olyan könnyen tud beszélni a határlól...

— Béla!

— Ella!...

A fa levelei zizegve hulltak, a kis patak vize tovább vágatott... s ők ketten önfeledten borultak egymás karjába.

... Ennek a kis mesének pedig már nagy ideje, azóta, tán már az a kis patak ki is száradt... vagy tán már nagy folyó lett... én bizony nem tudom és nem is kutatom. Az egész szerelmes históriát csak a folyton vissza tévő ősz, s ezek a hervadt levelek elevenítették fel emlékeimben... De ha megis van az a kis patak, akkor már habjai rég esőkolták a csalódott ifju holt testét s tudom már az lány sem néz könnyes szemekkel a futóhabokra...

Felkiáltások: Az előadó nincs itt! Hol van Nyegre? Hol van? (Derütség.) Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után.

Nyegre László előadó élénk tetszés mellett elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Buzáth Ferenc az ország konszolidációjára és gazdaságára veszedelmes elemek beözönlése ellen teljes erővel tiltakozik. Mindent el kell követni, hogy ezek letelepítését megakadályozzuk és ezért a törvényjavaslat szigorítását kívánja. Reakcionáriusnak és abszolutisztikusnak tartja azt a felfogást, a mely az administratio közegeknek diszkrecionális hatalmat ad. (Derütség.) Igenis ez a reakció! (Derütség.) Magyarázza az abszolutizmus értelmét, majd az uzsorások ellen kel ki s azt mondja, hogy a szegény nép uzsorásai éppen a beözönlő elemekből kerülnek ki.

Zboray: A csodarabbik feloldják őket!

Buzáth: A közigazgatás javítását is óhajtja, mert sajnos a közigazgatásban itt-ott nagy a korrupció. Üdvösnek tartja a javaslatot, de fél, hogy azt nem fogják végrehajtani.

Ezután a zsidókat különösen az orosz és lengyel zsidókat okolja a szegény felvidéki nép szegényedéseért. Ezek uzsorával teszik tönkre a népet.

Az uzsora ellen szigorú rendszabályokat kíván. Felhossa Egan jelentését és a felvidéki zsidó hitközségek nyilatkozatát, a mely szerint maguk a zsidók tiltakoznak a lengyel és orosz zsidók bevándorlása ellen.

Zboray: Ezek is antiszemiták?!

Buzáth: En nem vagyok antiszemita (Derütség.)

Bakovszky: Az igaz, hogy nemszenvedhetjük a zsidót! (Derütség.)

Sándor Pál: Nem baj.

Buzáth: Felhossa, hogy a felvidéki zsidó papok tulnyomó nagy része egy szót sem tud magyarul, sőt nem is magyar honosak. (Zaj balról.)

Bartha Miklós: Eljen a liberalizmus.

Buzáth szerint nem csak a beözönlők ellen, hanem a bentszülöttek ellen is intézkedni kellene a javaslatban, de mert ez nincs így, azt még általánosságban sem fogadja el.

Szünet után **Solymossy** Ödön beszélt a javaslat mellett.

Örömmel üdvözi a javaslatot, s a részleteknél szigorítást fog ajánlani.

Visontai Soma holnap beszél.

Kezdet és folytatás.

Tanulságok a Székely bazárból.

Három közlemény.

A Szabadság számára írta: *Székely Ferenc.*

II.

Sokan és sokszor megírták, elmondották, okát adták, hogy miért pusztul, miért züllik önhibáján kívül a magyarság legértékesebb, legéletrevalóbb, legszívósabb s kulturális tekintetben is a legelőrehaladottabb törzse: a székely.

Egész légióját sorolhatnám fel az okoknak, a melyek összeségükben a székelység romlását eredményezték; de hát messze eltérnék tárgyamtól, ha mellékvonalakra, illetve részletekre kitérnék. Ott is az a baj, a mi országszerte érezhető, látható, hogy nincs ipar, hiányoznak a gyárak, kevés a föld, nincs kereset, igen gyakran rossz a termés, viz,

fagy sűrűn tönkreteszi a kevés mivélés alatt álló föld évi munkájának gyümölcsét. Fokozódott pedig az inség különösen azóta, mtóta a székely iparcikkeket a Romániával való vámháboru a romániai piacról teljesen kiszorította, a mióta a román törvény úgy szól, hogy Romániában ipart csak román állampolgár üzhet.

Ez uton igen sok derék iparost vesztettünk el.

A romániai piac elvesztése betetőzte a kereskedelmi forgalomtól még ez idő szerint is elzárt Székelyföld mostoha viszonyait.

Az anyagi romlással, a politikai veszedelmek is beköszöntöttek. A magyarfaló szászok és oláhok árutakon kezdtek tért foglalni s felhasználva az évek hosszú során uralkodó gazdasági válságot, a szállóigévé vált jelige Kié a föld, azé az ország köpenyege alatt nem csak az amugy is vándorlásra nagy hajlammal bíró székelyeket mobilizálták, hanem magát a székelyföldet is, a mely 48 előtt mint székelyörökség annyira biztosítva volt törvényesen a székelységnek, hogy örökös hiányában még a kinestár sem örökölhette, hanem a két szomszéd osztozkodott meg testvériesen rajta.

Hála az Égnek a legutóbbi időben a magyar kormány belátta a veszedelmet, a mely Erdélyt a székelyek tönkretetésével érné.

Segítségére sietett a székelységnek s ma már meg is védelmezi az elnyomás ellen.

Ugyanis: alkalmat és módot nyújtott arra, hogy a székelység mindkét nembeli munkabíró emberei itthon az édes haza földjén munkát találjanak. Még boldogult vas miniszterünk Baross intézkedett az iránt, hogy székely fiuk az állami vasipar és gépipar műhelyeibe juthassanak. Azóta pedig évről-évre történik valami a székelység megerősítésére. A Székelyföld legszegényebb vidékein kő, agyag, faipar iskolákat állított fel a kormány, a hol 9—15 éves fiuk elhelyezést találnak és csiszolásra, furásra, faragásra, agyagból formált dísz tárgyak, eszerépények készítésére szakszerűleg iskoláztatnak. A Székelyföld minden vármegyéjében iparfejlesztő társulatok alakultak a végből, hogy az iparral és házi iparral foglalkozókat mindennemű támogatásban részesítsék, termelésüknek pedig fogyasztó piacot nyissanak.

Gondoskodott még a legutóbbi időben a magas kormány arról is, hogy a székely leányoknak Romániába való vándorlását s legtöbbjének ottan való elzülését is megakadályozza. Amugy is nagy hajlamuk és képességük lévén a sokoldalú háziiparra, a melyben — az ottani viszonyokhoz képest — a fejlettebb igények kielégítéséig is eljutottak, állami, megyei támogatással a szövőipar felvirágoztatása véttetett célba. Ez idő szerint ugyan a nők is még nyáron át a férfival együtt végeznek minden mezei munkát, télen azonban a fonást szövést üzi a fehér eseléd.

Remélhető azonban, hogy a székely háziipar cikkek szélesebben való elterjedése elvonja majd a nőket a külső durvább munkától s csupán az orsó és tű művészetét gyakorolják.

Ez a patriarchalis foglalkozást a székelyeknél a gyári ipar nem tudta eddig elnyomni s valószínű, hogy ez után még kevésbé, mert a nép magyar szőtttest, himzést, varottast utánunk nem csinálja senki fia.

Debrecen hazafias és derék közönsége tanubizonyosságot tett arról, hogy a székely háziipar cikkek nem csupán szépek, jók hanem versenyképesek az ár tekintetében is. A Székely bazárban, a melyet öntudatosan az okból rendeztünk, hogy városunk hazafias közönségének bemutassuk mindazon ipari és háziipari cikkeket, a melyek érdemesek arra, hogy Debrecen piacára bevezetessenek fényes tanubizonyosságot birunk az iránt, hogy a székely háziipar cikkek itten kedveltekké váltak, hézagot pótolnak és szükségletet képeznek. Csupán eszeré és agyag ipar cikkekből 3 nap alatt 2572 darab kelt el, a székely szőnyegek, finomabb kötényekből, bluzokból asztal futókból négy ízben is utánrendeléseket kellett tenni. És különösen igen kedveltek kapósak voltak a tulipános ládikák, a festet gyermekjátékok, melyekből 10-szer annyi is elkelt volna, csak lett volna belőlük eleghető.

De hát az a bökkenő, hogy ez idő szerint a tulipános ládikák és a baba butorok gyártója oly simplex módon van berendezkedve, hogy nem tud eleget tenni a rendeléseknek, a mennyiben egy öreg ember tákolja össze s egy ügyes asszony az a ki megfesti. Természetes, hogy ily berendezkedés mellett a munka is szaporátlan.

De hát reményt táplálunk a felől, hogy rövid időn belül ez a kezdetleges állapot kedvezőbbé változik. Tanulmányokat szereztünk arra nézve, hogy mily ipari és háziipari cikkek bevezetésére nyílt meg az út Debrecen piacára, a nélkül, hogy az itteni helyi iparnak versenyt támasztanánk. És szerencsések voltunk a Székely bazár berekesztése után helybeli jőnevű kereskedőinknél több olyan Székely árucikkeket bizományképen elhelyezni, a melyeket a közönség felkarolt s örömmel vásárolt. Tehát állandóan kaphatók.

A Székely bazár rendezésének ez volt tulajdonképeni célja. Kiváló, igazi sikere pedig az lesz, ha hivatott kereskedőink egyrészt saját jól felfogott érdekük által vezéreltetve, másrészt közgazdasági szempontoknál fogva folytatni fogják azt a hazafias munkát, a melyet mi a Székely bazár rendezői csak megkezdettünk. Az ő munkálkodásától már összehasonlíthatlanul nagyobb eredményeket várhatunk. Így aztán ha bővül a székelyárak piaca, szaporodni fog a munka. A munkával pedig feljön újra a hajdan jobb napokat élt székelységnek áldást, meglegedést terjesztő napja. Ugy legyen!

Agrói-ágra.

Alkalmi apróságok.

Álarc és dominó.

(Az izr. nőegylet ma esti álarcos báljával kapcsolatban A. és B. lapunk rendezetlen felekezeti barátai a következő könnyű csevegést folytatják.)

A: Szeretném már egyszer igazán kimutatni magamat, a kutyafáját!

B: Tudja mit, vonuljunk fel az izr. nőegylet álarcos, dominós báljára. Na?

A: Pompás! De hát minek is öltözzem? Várjon csak . . . Aha! Bekenem magamat zsirral, paprikával, s megjelenek mint „Paprikás szalonna.“ Maga meg nyeljen le egy svábbogarat és jöjjön velem mint „Kenyér“, Jó?

B: Az eszme jó, de a svábbogár nem jó. Mást!

A: Várjon csak! . . . Dekolletálom láb-száraimat, s megjelenek mint a „Csampások hálványa“. Maga dugjon magába egy zászlórudat, s jöjjön velem mint „képviselőválasztás“ Na? . . .

B: Nem jó. A zászlórud akadályozna a leülésben. Mást!

A: (Összeráncolt homlokkal) Mást . . . Mást . . . Tudja mit, én majd csak így jelenek meg, ahogy vagyok: én leszek a „Természetes butaság.“ Maga meg vegyen be két adag Szeidlitz-port, s jöjjön mint „Hunyadi János“ Na?

B: Látom, hogy ön határozottan eszmeszegény. Sokkal jobbat mondok. Mosdjon meg fiatal barátom, senki sem fog ráismerni!

A: (meggyőződéssel) Ugy van. — Ez jó eszme! Hanem kedves B. mondja csak, hogy megy az a dominó?

B: (ravasz mosollyal) a dominó? Hja az nagyszerű! A bálteremben felállítanak sok kis asztalt, oszt elkezdnek dominózni. Aki nyer, kap egy toronyórát! — Menjen barátom vásároljon egy dominót, mi majd a kávéházban fogunk játszani. Pá! (magában) Ennek sikerült beadni a göböt! . . .

(A. este hóna alatt egy skatulya dominóval, megmosdva megjelenik a Bika kávéházban. Leül és várja B-t. Félóra múlva kérdezősködik. B. után, elmagyarázza a fizetőpincérnek az álarcot és dominót, Fizetőpincér telefonál. A-t ismét a mentők szállítják el.)

A: (a cellában haját tépi) És én megmosdottam!

—il.

Jegyzetek.

Át a huzárulóra.

Egy vékonyka kis füzetre hívta fel valaki a figyelmemet, mely a fenti címmel került Debrecenben a nyilvánosság elé. Hogy milyen mértékben jutott nyilvánosságra, nem tudom, de nem emlékszem, hogy hallottam volna a füzetecskéről. A szerzőjét Besenyei József urat sem ismerem, de nem vonom kétségbe irodalmi működésének jogosultságát s meg vagyok győződve, hogy a hazaszeretet szent tüzeiben égetta szíve, mikor ifjoni hévvel, kissé rapszódikusán megírta azt, amit megirni legjobb meggyőződése szerint megirandónak talált.

A legkiméletlenebb támadások pedig az ő szövegei egy sirja szélén álló ember ellen s alkalmasak arra, hogy éber tartás az engesztelhetlen gyűlöletet az elmúlt század legnagyobb magyar hadvezére iránt.

Tudom, hogy nem rokonszenves tárgy a Görgey Artur védelme s még sem állhatom meg, hogy ne gondolkozzam kissé az ő történelmi nevezetességű működéséről. Magyarország leghősibb korának arany krónikáiban lapozgatva, ugyanaz a tűz, ugyanaz a rajongás járja át egész valóm, mint bizonyára a Besenyei urét. En is imádatlalt csüggök hazám minden talpalatnyi, vérrel megkeresztelt rögén, imádkozó áhitattal ölelem körül a hősi kor félisteneinek alakját, de bár legapróbb részeire boncolgassam is e kor történetét, bármint akarnám is, Görgey Arturban nem tudok árulót látni.

Hiába sem a lélektannak, sem a következtetéstannak nincs egyetlen olyan szakasza, a melylyel Görgey árulását be lehetne bizonyítani, nem beszélve a té-

nyekről, miután olyan tények, melyek Görgey ellen szólanának, minden magyarázatok nélkül, rendelkezésünkre nem állanak.

Kétségtelen valóság csak egy van. És ez vigasztalan, szomorú igazság. Az hogy mikor nem birt a mi acélos erőnkkel az osztrák kétféjű sas, ránk zúdította egy idegen nép nyers erejét. Erőcsordát küldött a nyakunkra, a melylyel eredményesen megbirkózni a mi részünkről fizikai képtelenség lett volna. A kétszer-kettő pedig még a hadvezéri tudományban is négy s ezt nem tudják megdönteni a rendszertelen guerilla-csatározások. Görgey Arthur, a ki csodák között vitte győzelemre a honvéd fegyverek varázslatos hatalmát, sokalta nagyobb hadvezér volt, semhogy ezt be nem látta volna. Kimerülten a hősi küzdelmektől, megtörve a kényszerhelyzetek alatt belátta, hogy az emberi akarat nem dacolhat a világok sorsát intéző hatalommal. Amit tett, az emberi, de minden emberi gazság nélkül való. Sőt megkimélte azt a vért, a melyre a nemzetnek, — mint későbbi idők mutatták, — nagy szüksége volt s a mely vér nélkül már nem lenne magyar, — a magyar.

Egy hibája lehetett csak. Hogy a kimerültség, a kétségbeesett pillanatok közt is ember maradt s nem gondolt a vadállatokra, a melyeknek lelkéről nem tétélezte fel, hogy ember bőrbé költözöködhettek át. A világtörténelemben nincs példája az aradi hőhárkodásnak. Görgei mindenre számíthatott, csak erre a gazságra nem. És ez lehet nála emberi hiba de se nem vétek, se nem árulás.

Tisztelettel hajlok meg minden ember legőszintébb meggyőződése előtt s eszem ágában sincs elítélni, irtó háborút indítani az ellenvélemények ellen, de viszont engedtessek meg nekem, hogy elmondjam én is mindazt, a mit történelmi ismereteim, buvárkodni szerető pszichológiám, igazságszeretetem nyilvánosságra hozni kényszerít. Nincs egyetlen parány bennem, a mely a hallottak, olvasottak, lélektani ismeretek, következtetések alapján ne tiltakoznék az ellen, hogy e nemzet fiait gyűlölködésre tanítsák egy olyan ember ellen, a kinek helyén a kényszer körülmények hatása alatt egyetlen ember sincs, aki észszerűbben, okosabban cselekedhetett volna. És inkább azt szeretném, ha a szeretet lengené körül annak a nagy hadvezérnek az alakját, a kinek erre a szeretetre nagy szüksége volna. Akkor legalább volna valamije. Mert most, a tiszta lelkiismeretén kívül, semmije sincs. Mert ilyen esetben csak az árulást szokták *dusgazdagon* jutalmazni.

Szatyí.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A tiszteletbeli állások.** Puky Gyula főispán a január 28-iki városi közgyűlésen fogja a tiszteletbeli állásokat betölteni, mint ezt a decemberi tisztújító közgyűlésen előre is jelezte. Értesülésünk szerint a tiszteletbeli állások betöltésénél az a felfogás lesz irányadó, hogy a tiszteletbeli állásokra újabb jogosultak is elhívassanak. Mert ha mindig csak a régiek maradnának a tiszteletbeli kinevezettek, akkor ebből az a méltánytalan helyzet következne, hogy az újabb igényűek soha se lennének kinevezhetők.

Ez a felfogás nagyon helyes és természetes is. A törvény ugyanis azt írja elő, hogy a főispán a szükséghez képest töltheti be a tb. állásokat; tehát korlátozza a kinevezések számát. Már most, ha azok a tiszteletbeliek, akiket egy-két tisztujtáson a közgyűlés semmiféle állásra meg nem választott, továbbra is kinevezettek maradnának, végképen és állandóan kiszorítanák az újabb kinevezésre kiszemelteket, mivel a tiszteletbeli állások örökké be volnának töltve. Amely állásokra a közgyűlés életfogytig választ tisztviselőket, azokban az állásokban a tiszteletbeli állások sincsenek az időközi választásokhoz kötve s így a kinevezés ezeknél a visszavonásig érvényben marad. Ellenben a meghatározott időre szóló választás utján betöltött állások mandátumával együtt a tiszteletbeliek kinevezése is lejár. Ezeket a tb. állásokat fogja a főispán a januári közgyűlésen kinevezéssel újra betölteni. Meggyőződésünk szerint tehát tévedés lenne azt hinni, hogy, ha a régi esetleg kimaradnak a tiszteletbeli állásokból, ebből egyebet is lehetne következtetni, mint azt, hogy természetszerűen helyet illik és kell adni újabb erőknél, akik e kötelezettséggel is járó kitüntetésre szintén érdemesek.

× **Megyei közigazgatás.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága a téli vásár miatt kivételesen kedden délelőtt tartja meg e hónapi ülését. Fontos ülés lesz ez, mert a rendes szakelőadói jelentéseken kívül ekkor teszik meg az intézkedéseket a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvények végrehajtására a közigazgatási bizottságban. Ugyanakkor határozzák meg a közigazgatási bizottsági ülések határidejét stb. Az ülésen Puky Gyula főispán fog elnökölni.

BUDAPESTI TUDÓSÍTÁS.

Ebersz Karoly kir. tanácsos a földmivelésügyi minisztérium központi számvevőségének igazgatója folyó hó 8-án ülte meg hivatali szolgálatának 25 éves jubileumát. A köztisztviselők örvendő hivatalfőnök ünneplésére tisztelői nagyszabású társasvacsorát rendeztek a budapesti Drechsler-féle vendéglőben, amely alkalommal az ünnepeltnek értékes emléktárgyat nyújtottak át. A nagy számmal egybegyűltek ugyanekkor elhatározták, hogy a nagyérdemű hivatalnok nevére nagyobb összegű alapítványt fognak tenni az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségélypénztár javára. Kívánatos volna, hogy a számvevőség e nemes példája másutt is követőkre találja.

Szerencsétlenség a vadászaton. Kéty község határában végzetes kimenetelű hajtóvadászat folyt le tegnap. A sűrű ködben a hajtás alatt mikor a kör össze ért elkezdtek lövöldözni a vadászok s egymást lövöldözték meg. A szerencsétlen kimenetelű hajtásban Kalmár Imre földbirtokos, Lung Lajos tanító, Vonak András és Riszki Mihály hajtók súlyosan megsebesültek, míg a többi vadász közül hatan, a hajtók közül pedig tizen-négyen könnyebb sérítéssel menekültek a veszedelemből. A vadászatot rögtön beszüntették és a súlyosan sérülteket a Beke László kétyi földbirtokos szállásán vették ápolás alá.

Papakosztai büntársaság működésben. Kintű fogást csinált tegnap, — mint fővárosi tudósítónk jelenti, — a budapesti rendőrség. Egy jól szervezett nemzetközi betörőbandát tartóztatott le a mely társaság vezére nem más, mint Schweiber Dezső, Papakosztai egykori büntársas aki nem régen szabadult ki a fegyházból. Már eddig is több betörést követett el a banda, a melynek minden egyes tagját letartóztatta a rendőrség.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e 9—12-ig.

Jan. 10. Téli nagyvásár.

Jan. 10. Izr. nőegylet jelmezes álarcos bálja Arany Bika.

Jan. 11. Vásár vasárnapja.

Jan. 11. Körvadászat Mike-Péresen.

Jan. 13. Vármegyei igazgatási bizottság ülése köi

Jan. 17. A Függetlenségi-Kör táncvigalma. Arany Bika.

Jan. 17. Önálló munkás b. s. pénztár mulatsága korona.

Jan. 17. Állami ménék szétosztása.

Febr. 1. Az iparos kör bálja. Arany Bika.

Feb. 1. Az Iparos kör táncmulatsága. (Bika szálloda.)

Feb. 14. A műpártoló egyesület művésztéje. Arany Bika.

Feb. 15. Az iparos ifjuság táncmulatsága. Arany Bika.

Feb. 21. A függetlenségi párt estéje. Arany Bika.

Febr. 22. Evang. filláregylet tea-eotéje.

Lázadás a favágó-gép ellen.

— jan. 10.

Debrecenben újabb egy vállalat indult meg, a melynek emberei megrendelésre házról-házra járva, géppel vágják fel a tüzelő fát. Már csak az újdonság ingere miatt is igen sokan ilyen uton vágatták fel a tüzelőfájukat s ezt erősen megéreztek a favágók, a kik mióta ez a vállalat létesült nem kaptak annyi munkát, mint a múlt években.

E miatt tegnap valóságos lázadás tört ki a favágók közt a Hunyady-utca végén, a hol a munka nélkül ott ácsorgó 40—45 favágó összebeszél, hogy a közei, Sporni Gyula tulajdonában lévő vendéglőt, a hol épen javában működtek a favágógép emberei, megostromolják.

— Megöljük az embereket, — a gépet pedig összetörjük! — kiáltottak s kezdtek csoportosulni a vendéglő előtt, igen fenyegető magatartást tanusítva. — Hanem a vakmerő szándékot észrevették a rendőrség emberei s őrsegéret telefonáltak a központra.

A rendőri közbelépésre sikerült is a favágók nagy részét arra bírni; hogy vakmerő tervüket meg ne valósíthassák. Három favágó azonban nem engedett s harcba szállott a rendőrökkel. Ezek voltak a felbujtók: Vass Sándor, Szabó Gábor és Erdélyi Mihály, akik a vendéglő ablakait követ meg is dobálták.

A rendőrség nagynehezen elfogta a három lázítót s ez által elejét vette, elfojtotta a lázongást, melynek semmi józan értelme és alapja nincs. Egyrészt mert a gépek rendszerének hódítása meg nem állítható; másrészt mert bizonyos, hogy magában a gép nem is árt, nem is vegzi ki a jó munkásnak kezéből a kenyeret.

* **Személyi hír** Dr. Szentpáli István Miskolc város új polgármestere a mai napon Debrecenbe érkezik s két napot tölt városunkban.

* **Új pénzügyi titkár.** A debreceni kir. pénzügyigazgatóságnál Mágóczy Sándor nyugdíjaztatásával megüresedett kir. pü. titkári állást a pénzügyminiszter Orosz Lajos pü. titkárral töltötte be. Orosz Lajos, ki ezideig a budapest-vidéki pénzügyigazgatóságnál szolgált, tegnap foglalta el hivatalát, mint az egyenes adó osztály vezetője.

* **Szell Farkas betegsége.** Karácsonykor általános részvétet keltett az a hír, hogy Szell Farkas kir. táblai tanácselnök, a kiváló történetíró súlyos beteg lett. A jeles tudósna influenzaja volt, a melynek veszedelmeit azonban szerencsésen túl élte s tegnap már el is hagyhatta rövid időre a szobát. — Hivatalát azonban csak a napokban foglalhatja el.

* **Vásárvasárnapja.** A téli vásár legérdekesebb napja, lesz holnap, vásárvasárnapja. — Osi szokás szerint a város apraja nagyja kivonul ilyenkor a Széchényi-utca végére, a hol már tegnap felállították a sok komédia sátor. legvonzóbb jelenségeit a Debreceni vásároknak. Es nyikorogni fognak a kintornák a panorámák, gyűrű és hajó-hinták körül rekedtre ordítozzák magukat a vásári kikiáltók a 7 és 13 krajcáros bazároknak. Üzleti szempontból itt ugyanis még nem beszélnek fillérekben, mert 7 krajcár mégis csak kevesebének látszik mint 14 fillér. A külső képe most is mozgalmas lesz a vásároknak, de hogy vajjon az üzleti forgalma milyen lesz a vásárnak, azt még nem lehet tudni.

* **Új kamarai titkár.** A miskolci kereskedelmi és iparkamara titkárát polgármesterré választották meg helyét most egyhangú választás alapján Sugár Ignác kamarai segédtitkár foglalta el.

* **Jóváhagyott alapszabályok.** A január hónap elsejével megalakult ipartestületi betegsegélyező pénztár kinyomatta miniszterileg jóváhagyott alapszabályait, négy ivnyi terjedelemben. Az alapszabályokból minden egyes betegsegélyező pénztári tag fog kapni egy-egy példányt.

* **Köszönet nyilvánítás.** Az engem és családomat ért megrendítő csapás alkalmából a részvétnek oly sok és igaz megnyilatkozásával találkozunk, hogy egyenként képtelen lévén megköszönni, ez uton fejezzem ki családom és magam nevében legmélyebb hálánkat, özv. dr. Szeőke Istvánné szül. Körner Vilma.

* **Az országos munkás- és cseléd-pénztár.** Az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségélypénztár áldásos intézménye mily gyorsan vált népszerűvé. azt legjobban bizonyítja a pénztárnak az elmúlt évről összeállított statisztikája. E statisztika szerint az 1902. évben a pénztár önként beiratkozott tagjainak száma összesen 44919. A biztosított gazdasági

eselédek száma közel 350000. A kifizetett segélyekről a következő statisztikát állította össze a pénztár. Baleseti segély: eselédeknek 1296 esetben 68786 kor. 69 fill. I. cs. tagoknak 222 esetben 7895 kor. 82 fill. II. cs. tagoknak 43 esetben 869 kor. 28 fill. rendkívüli tagoknak 457 esetben 15323 kor. 38 fill. gépmunkásoknak 86 esetben 3627 kor. 98 fill. Rokkantsági segélyek: eselédeknek 314 esetben 4755 kor. 74 fill. I. cs. tagoknak 14 esetben 150 kor. rendkívüli tagoknak 42 esetben 725 kor. 83 fill. gépmunkásoknak 3 esetben 40 kor. Haláleseti segélyek: eselédeknek 109 esetben 27875 kor. 15 fill. I. cs. tagoknak 35 esetben 4092 kor. 02 fill. II. cs. tagoknak 3 esetben 11 kor. 44 fill. rendkívüli tagoknak 26 esetben 4354 kor. 17 fill. gépmunkásoknak 8 esetben 2312 kor. 84 fill. összesen kifizetett 2688 esetben 140820 kor. 34 fill. Ujabban Gróf Andrássy Dénes, gróf Majláth Géza és Dréher Antal jelentették be a pénztárnál, hogy összes eseléseiket beiratják a tagok közé.

* **Bródi Henrik bírái.** Bródi Henrik, ki mint a debreceni kir. törvényszék irodavezetője az iroda általános pénzből nagyobb összeget sikkasztott el, még mindig vizsgálati fogságban ül. Védőügyvédje dr. Hegedüs Jenő kérvényt intézett a kir. kuriához, hogy a Bródi Henrik sikkasztási ügyének tárgyalására más kir. törvényszéket állapítson meg, mert a debreceni kir. törvényszék minden egyes tisztviselője hosszú időközön keresztül személyes érintkezésben lévén Bródi Herikkel, esetleg, talán anyagi vagy szellemi összeköttetésben is, más törvényszék delegálása szükségesnek látszik. — A kir. kuria elfogadta a kérvényt, s a Bródi féle sikkasztási ügy letárgyalásával és ítélethozatallal a nagyváradi kir. törvényszék bízta meg.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Tömör János ev. ref. 7 hónapos, özv. Katonka Lászlóné r. kath. 51 éves, Busi Mária ev. ref. 5 hónapos, özv. Vértessy Józsefné ev. ref. 52 éves, Radácsi János róm. kath. 54 éves.

* **Utalványhamisító közhonvéd.** Tóth Imre közhonvéd bűnös uton akart pénzhez jutni, de rajtacsípték, mielőtt célhoz juthatott volna. A 3. gyalogezred 9-ik századánál szolgált, s a századirodából elküldték a postára, hogy egy 3 koronás utalványt fizettesen ki. A ravasz baka azonban kijavította a 3 koronát 30 koronára, gondolva, hogy 27 koronát zsebre vág. Az utalványokat kezelő tisztviselő észrevette a turpisságot, s Tóth Imrét az igazgatóság útján feljelentette az ezredparancsnokságnál. — A panamázó Tóth Imre pedig 27 korona helyett kapott mástól hónap szigorított börtönt.

* **Elfogott dohánycsempészek.** Tegnap délelőtt a város alatt a Bégány csapszékben három javithatlan dohánycsempészt fogott el a debreceni rendőrség a kiküldött pénzügyőri közegek közbejöttével. Ifj. Bodnár Imre, idősb Bodnár Imre és Erdős Sámuel hajduböszörményi lakosok ugyanis egy kis közkereseti társaságot alakítottak s évek óta dohánycsempészetet foglalkoznak. Szekérszámra vásárolják össze a csempészet dohányt és adják el a környékbeli városokban, így Debrecenben is. Tegnap is egy szekér dohányt hoztak befelé a városba. A Bégány csapszékben megpihentek, itattak. Csakhogy a pénzügyőrök régen szemmel

tartják a jó madarakat s jövedelükről előre értesülve megrohanták a delelőket, akik legutóbb Dorogon megugrottak üldözőik elől. Itt azután nem menekültek s Vida Miklós pénzügyőri-biztos és Dobos rendőrbiztos jelenlétében letartóztatták a csempészeket. A szekeren közel 150 kiló leves dohányt találtak. Miután pedig a büntetéspénzt úgy sem tudták megfizetni, elkobozták a szekerüket is, s lovakkal együtt, a melyeket árverés útján fognak érvényesíteni.

* **Életveszélyes fenyegetés.** Egyik helybeli népszerű magántanintézet igazgatója tegnap feljelentést tett a debreceni rendőrségen, hogy egyik volt növendéke, aki nála kedvezőtlen osztályzatot kapott, tegnap lakására revolverrel rontott be s lövéssel fenyegette. A rendőrség ebben az ügyben megindította a vizsgálatot.

* **A vasuti raktárak.** Ungár L. miskolci vállalkozó a debreceni vasuti raktárak építője tegnap Debrecenbe érkezett, hogy az immár kész raktárakat utoljára felülvizsgálja. Február hó első felében a raktárakat feltétlenül átadják a forgalomnak.

— **Megszűnt a Mendelovics cég.** Mendelovics Lajosnak annyi év óta fennálló üzlete megszűnt. Finom kivitelű magyar, főleg debreceni különlegességeket, kulacsokat, pipákat, karikásokat, eserép dolgokat árusított, és azon igyekezett, hogy a magyar dolgoknak külföldön is teremtsen piacot. Legszebb eredményt a párisi világiállításon ért el, hol a bíráló bizottság éremmel tüntette ki Mendelovicsot magyar kiállításáért. Bár sorsjátékon is nyert tetemes összeget, szerencsétlen, rosszul sikerült üzleti tervezései tönkre tették az egykor virágzó céget. Hosszabb idő óta szorongatták már a hitelezők Mendelovics Lajost, tegnap azután elárverezték összes ingó és ingatlanait. A raktárában levő érdekes magyar dolgokat egy kereskedőkből álló társaság vette meg.

* **Vadállati ember.** Ahoz, hogy egy férfi abban az időben illessen tetlegeséggel egy nőt, mikor az közel áll az asszonysághoz, legalább is ki kell vetkőznie az emberségéből. Ilyen vadállati düh vett erőt Erdélyi András Bercsényi-utcai 69 sz. a. lakoson, a ki a szomszéd asszonyát Vitocky Andrásnét egy egész téglával úgy derékon vágta, hogy a szegény áldott állapotban levő asszonyt súlyos sérülésével a kórházba kellett kiszállítani. Erdélyi a bíróság előtt fog számolni csunya cselekedetért.

* **Betörő cigányok.** A debreceni esendőrséget táviratilag értesítette a derecskei hatóság, hogy ott tegnapelőtt éjjel ismeretlen tettesek betörték Szőke Aron ottani lakos házába, az utca felőli falat kibontva s onnan az őrizetlenül hagyott szobából minden elemelhető elvitték. A csendőrség megindította a nyomozást s már tegnap több cigányt letartóztattak, a kik között valószínűleg ott lesznek a derecskei betörés tettesei is.

* **Alkalmazást keres egy ügyes sokoldalú férfi** akár mint házfelügyelő, akár

mint irodaszolga, aki megbízható s az irodai munkában is teljesen jártas. Címe: Végh Lajos, Debrecen, Vár-utca 7.

IRODALOM.

(*) **Ősz . . . tavasz . . .** Ezen a címen egy füzet verset adott ki ifj. Rankai György, debreceni ifju, aki most Budapesten színésznövendék Horváth Zoltán iskolájában. A verskötet ára 3 korona s kapható Komáromi Józsefnél Debrecenben. Elolvassuk az ifju első zsengeit s azután, ha lesz mondani valónk róluk, megmondjuk.

EGYLET.

A debreceni tisztviselők önszegélyző egyesületének igazgatósága január hó 11-én vasárnap délelőtt fél 11 órakor a jogász és tisztviselői kör helyiségében ülést tart, melyre az igazgatóság tagjai ez uton is meghívotnak. Debrecen 1903, január 8. Az igazgatóság.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Jan. 10. szombaton: *A doktor ur*, bohózat. C.

Jan. 11. vasárnap: délután *Csókon szerzet*, völegény, énekes bohózat, este *Egy párisi regény* színmű. Ujházi Ede felléptével.

— **(A doktor ur.)** Teljes fővárosi izü a Molnár Ferenc új bohózata, melyet tegnap mutatott be a szintársulat. A főváros nem magyar, cinikus, kávéházban élő, izetlenül élelgező; durva helyzetekben kéjelgő tömegeinek szája ize szerint készült ez a zsenge mű, mely rikitóan hü tükre a fiatal írói nemzedék lelkében élő sivárságnak is: Budapesten mindezt természetesen egetrázó ötletességnek — franciás elmésségnek tartják. Nem mondom, hogy unalmas ez a fajta, de irodalmi értéke nem több, mint azoké a szemérmetlen, de fordultatos adomaké, melyeken nagyot nevet mindenki egyszer, de másodsor befogja a fülét s közbeszól: ezt hallottuk már! Ujat kérünk! — A Molnár Ferenc művecskéje is ilyen fel-színes apróság. Tegnap jóízűt nevetett a közönség a darab egy-egy vaskos helyzetén, a kávéházi szellemű ötleteken; de holnapra elfelejtik s leveszik a napi-rendről.

A zsufolt ház egyébaránt kitünő játékot látott. Krémer elmésen kiszinezett betörője, *Hahnel* Aranka ideges, kíváncsiságból vétkezni is kész hipermodern neuraszténikus (ez Molnár ur magyar beszéde) asszonykája, *Sebestyén* kapaszkodó, hiu kriminalistája egyaránt művészi alakítás. A mellékszerepek személyesítői is dicséretes ügyességet fejtettek ki. — A rendezés gondos és leleményes.

TAVIRATOK.

A kiegyezés aláírása.

Budapest, jan. 9. (Saját tudósítónk távirata.) A kiegyezés vasárnap nyer végleges befejezést azzal, hogy a budavári miniszterelnöki palotában ratifikálják és aláírják az összes jegyzőkönyveket a magyar és az osztrák szakminiszterek és a két miniszterelnök. Tehát a magyar fővárosban január 11-én ér véget a hosszú és izgalmas kiegyezési küzdelem.

A németek és csehek békéje.

Bécs, jan. 9. (Saját tudósítónk távirata.) Ferere Ferdinánd trónörökösünk beadott forrásból eredő hírek szerint a cseh vezetőkkel sokat tárgyal hogy a csehek és németek közt a béke helyre álljon végre. Állítólag környezete előtt ilyen kijelentést tett.

— Azt a missziót vállaltam magamra, hogy végre rendet csináljak Ausztriában. És ezt meg is teszem.

A kiegyezési javaslatok.

Bécs, jan. 9. (Saját tudósítónk távirata.) Körber osztrák miniszter a szakminiszterekkel és az előadókkal együtt Budapestre érkezik. A kiegyezési javaslatokat azonban 20-ika előtt aligha terjeszti be a két parlament elé.

Az oktatásügy államosítása.

Budapest, jan. 9. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottságának esti ülésében Wlassics Gyula dr. miniszter kijelentette, hogy nem helyesli az oktatásügy teljes államosítását. A kormány az állami befolyást ugyanis érvényre juttatja. A katolikus automatizmus nézve az autonómiai nagygyűlés munkálatait elfogadják a tárgyalás alapjául s kimondják hogy az autonómia a fenálló törvények változtatása nélkül óhajtnak keresztülvinni.

Az állami tisztviselők fizetésjavítása.

Budapest, jan. 9. (Saját tudósítónk távirata.) Az állami tisztviselők fizetésjavításáról szóló törvényjavaslat a jövő hét végén kerül a képviselőház elé.

Báró Hornig püspök állapota.

Bécs, jan. 9. (Saját tudósítónk távirata.) Báró Hornig Károly veszprémi püspököt ma itt megoperálták. A műtét kitűnően sikerült s a püspök állapota kielégítő.

A szász királyi család regénye.

Genf, jan. 9. (Saját tudósítónk távirata.) Girzon egy lansannei szállóban lakik, de folyton bejár Genfbe s a nap legnagyobb részét a trónörökösnek mellett tölti.

Gabonatözsde.

Budapest, január 9. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozt. Kedvező irányzat mellett 12.000 métermázsza került forgalomba 2 és fél fillértől 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanemek közül rozs 2 és fél fillérrel drágább Idő: ködös.

Buza áprilisra	7.72—73.
Rozs áprilisra	6.67—68.
Zab áprilisra	6.08—09.
Tengeri májusra	5.67—68.
Repece augusztusra	11.70—80.

Regénycsarnok.

MIRE MEGVENÜLÜNK

Irta: Malonyay Dezső.

II.

A Madonna lovagja.

(Folytatás.)

Kinek szánta? "Oh, dehogya! . . . Pedig így talán még jobb lett volna. Az volt a lázító, hogy mindig gyöngéden, messziről, ezer apró kérdés mögé rejtőzködve sompolygott a körül, a mit gyanuba vett. Például a virág. Eleinte mintha észre se vette volna az illető virágokat, (pedig rögtön észrevett mindent s ezt Klarisz nagyon tudta már). csak utóbb s azonnal dicsérte, — ni milyen szép virág! Es örvendett, hogy olyan szép virágja van Klarisznak! . . . Klarisznak pedig nagy kedve lett volna összetaposni a virágját. De ő mosolygott, Antal gróf is mosolygott.

Néha meg úgy viselte magát Antal gróf, mintha nem is ismerné azt az idegen hölgyet, a feleségét, kivél-isten tudja milyen véletlen folytán került össze egy kocsiba, egy páholyba, egy asztal mellé.

Ilyenkor még izgatottabb volt Klarisz s még kiállhatatlanabbnak találta az urát. De azért mosolyogtak mind a ketten.

Az volt a legborzasztóbb, mikor időnként azt emlegette Antal gróf, hogy már úgy is neveléses vén ember! . . .

— Nézze csak Klarisz! Hogy reszket a kezem. Ugy-e? A magáé nem reszket.

Ilyenkor Klarisz is kinyújtotta a kezét s mutatta, hogy az övé is reszket, Minden embernek reszket a keze.

Vagy néha fáradt volt Antal gróf, elálmosodott a színházban és restelte ezt és kérte Klarisz, hogy nevesse ki érte, hogy ne törődjék vele, hisz hasznavehetetlen vén ember ő már! . . .

Ilyenkor beállított a feleségéhez. Mintha nagyon megfázott volna, olyan didergő formája volt.

— Kezdődik megint, — gondolta Klarisz s már arra se volt kíváncsi, hogy ugyan honnan kerülgeti majd azt, a mit mondadi, vagy tudni akar.

Panaszkodott.

— Mennyire megváltozott maga. Klarisz!

Meg bizony. Az ijedt leányból, ki sirva panaszkolta négy év előtt, hogy adták férjhez, asszony lett azóta öreg ember felesége s megtanulta mestersegét: tudott mosolyogni akkor is, mikor a könyvei készültek kiesurranni. Antal grómód nélkül elesudálkozott volna, ha valaki megmondja neki, hogy ő tanította erre a feleségét.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma szombaton, január hó 10-én, bérlet „C” másodsor:

A doktor ur.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Dr. Sárkány	Sebestyén Géza
Puzsér	Krémer Jenő
Sárkányné	Hahnel Aranka
Lenke	Csige Ilonka
Csató	Pataki Béla
Cseresnyés	Nagy Dezső
Bertalan	Virágháti Lajos
Marosné	Havasi Szidi
Az igazgató	Szalay Károly
A földrajztanár	Szilágyi Aladár

Holnap vasárnap, január 11-én, délután leszállított helyárrakkal:

Csókonszerzett vőlegény.

Énekes bohózat,

Este rendes helyárrakkal: Ujházi Ede vendégfelleptével

Egy párisi regény.

Színmű.

Eladó

Rudolf trónörökös Osztrák-Magyar Monarchiája.

Füzetekben német nyelven.

Egy negyed árban.

Kifogástalan, tiszta állapotban.

Czím megtudható a: Kiadóhivatalban.

17304

1902.

Árverési hirdetés.

Debreczen szab. kir. város gazdasági törzsgulyájából kiselejtezett és számfeletti

10 drb. bika és

2 drb. ökörnek

az 1903. év január hó 12-ik napján tartandó országos baromvásárban nyilvános árveréseni eladása rendeltetésén el, ezen árverésre az érdekeltek meghivatnak.

Az árverés a jelzett napon d. e. 9 órakor kezdődik.

Az árverés tárgyát képező bikák a város Epreskerti telepén megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1903. Január 5.

A városi tanács.

Eladó,
18 Hekto törkő
jutányos áron.

Homok-kerü 165 szám alatt.

Kiadó lakás.

A Hunyady-utczában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utczai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Evi bér 1200 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a
Kiadóhivatal.

Magy. kir. államvasutak.

206.898/1902 szhoz.

Hirdetmény.*)

Osztrák-Magyar-Bajor vasúti kötelek.

(Díjtételek módosítása.)

1903. évi január 1. ével a fenti kötelek forgalomban gabona stb. szállítására 1902 évi november 1-től érvényes III. rész II. füzet I. szakaszában az alábbi viszonylatokra nézve foglalt díjtételek helyébe következő az edigiéknél olcsóbb díjtételek lépnek hatályba u. m.

Fejér-Zichy falva	Offingen	318	fennig
"	Ottensooos	306	"
"	Partenstein	381	"
"	Pfarkirchen	239	"
Várpalota	Veüstit	209	"
"	Wördlingen	327	"

100 kg. kint.

A magy. kir. államvasutak Igazgatósága egyben a részes vasutak nevében is.

*) (Utányomás nem díjazatik.)

Magyar kir. államvasutak Igazgatósága.

205.056/1902.

C. III.

Az utipodgyász elszállítása a lakásról.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint az utazó közönség kényelmére a központi menetjegyiroda (Budapest, IV. Vigadó-tér 1.) A vasuton feladandó utipodgyászt az előszóval, írásban vagy telefon útján történt bejelentésre a székes főváros IV.—IX. kerületeiben fekvő lakásokon átveszi és azt megállapított szállítási díjak beszedése mellett saját hivatalos helyiségében vasúti podgyázként felveszi, az illető budapesti pályaudvarra kiszállítja és a kívánt vonathoz átadja.

Az átvett podgyászra vonatkozó hivatalos feladóvévény, valamint a szükséges vasúti menetjegy a fentemlített menetjegy irodában kiszolgáltatik vagy kívánatra 40 fillér díjért a lakásra is küldetik.

Budapest, 1903. január 5-én.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjazatik.)

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR. PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vendéglátás: BUDA ÉS BLOCHMANNY Budapest—Pápa.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczozó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület
szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és ki-
tűntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerék-
párosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok
dalárok, vadászok, veteránok, tüzoltók. stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé.
Elsőrendű ajánlatok.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógy-
gyulásra a legrégebbi sebeknél is
kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas ope-
rációt vagy amputálást, ha

**Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi
centifolia-kenőcsöt**

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használattal: a gyermek ágyasok mellbajainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sósosuz, dagadt lábaknál, sőt csontszunál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homokdara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinöves, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbedet lábaknál. Éget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető: Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tétylegen a czég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada, beégetve legyen.

THIERRI A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régebb lesz, annál értékesebb és hatásosabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásukés segitenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosán ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és cizmezni.

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára Pregrada
Rohitsch Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész Zág-
rábban: Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C.
gyógyszerésznél.